

EUROOPAN UNIONI



Alueiden komitea

# **EAYY-seurantakertomus 2015**

## **Uusien alueellisten yhteistyöohjelmien täytäntöönpano**

### **Tiivistelmä**

**Tämän tiivistelmän on laatinut alueiden komitean pääsihteeristön yksikkö E2. Se perustuu tutkimukseen "EAYY-seurantakertomus 2015 – uusien alueellisten yhteistyöohjelmien täytäntöönpano", jonka on laatinut Metis GmbH (Jürgen Pucher ja Nicole Hauder).**

Lisätietoa Euroopan unionista ja alueiden komiteasta on saatavilla internetissä osoitteissa <http://www.europa.eu> ja <http://www.cor.europa.eu>

Tutkimus "EAYY-seurantakertomus 2015 – uusien alueellisten yhteistyöohjelmien täytäntöönpano" on saatavilla englanniksi osoitteessa: <http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Pages/studies.aspx>

© European Union, 2016

Osittainen jäljentäminen on sallittua, kunhan lähde mainitaan.

# Tiivistelmä

Euroopan alueiden komitea julkaisee säännöllisesti seurantakertomuksen eurooppalaisten alueellisen yhteistyön yhtymien (EAYY) kehityksestä. Tässä kertomuksessa analysoidaan uusinta kehitystä vuoden 2014 loppupuolelta vuoden 2015 loppuun asti. Vuoden 2015 loppuun mennessä oli perustettu yhteensä 60 EAYY:tä, joissa on mukana yli 800 valtio-, paikallis- ja aluehallintotahoa 20:stä eri EU:n jäsenvaltiosta ja Ukrainasta. Lisäksi perusteilla oli joulukuussa 2015 neljätoista yhtymää, joista yhdessä oli mukana EU:n ulkopuolisia maita: EAYY Eucor – The European Campus, jossa on mukana Sveitsi, rekisteröitiin vuoden 2016 alussa.

## Kansallinen täytäntöönpano

Tarkistetun EAYY-asetuksen kansallinen täytäntöönpano on yhä käynnissä EU:n jäsenvaltioissa. Tähän mennessä alueiden komitea on pannut merkille 23. tammikuuta annetun Espanjan kuninkaan asetuksen 23/2015, joka on julkaistu 31. tammikuuta 2015 valtion virallisessa lehdessä nro 27. Lisäksi Unkarin ja Slovakian säännökset tulivat voimaan 20. joulukuuta 2014 ja 1. maaliskuuta 2015. Itävallan liittovaltion osavaltiot Burgenland, Kärnten, Salzburg ja Tiroli muuttivat lainsäädäntöään vastaamaan tarkistettua EAYY-asetusta lokakuun 2014 ja helmikuun 2015 välisenä aikana. Luxemburgissa toteutettiin tarkistus sen määrittämiseksi, onko nykyistä lainsäädäntöä muutettava. Viranomaiset eivät havainneet tarvetta siihen. Muut EU:n jäsenvaltiot eivät muuttaneet lainsäädäntöään maaliskuun 2015 loppuun mennessä. Osa jäsenvaltioista, kuten Luxemburg, on todennut, että nykyistä lainsäädäntöä ei tarvitse muuttaa.

## Katsaus EAYY:iden toimintaan vuonna 2015

*EAYY:t, jotka on perustettu 20. marraskuuta 2014 jälkeen*

Vuoden 2014 lopun ja vuoden 2015 lopun välisenä aikana perustettiin kymmenen EAYY:tä. Kahden edeltävän vuoden aikana perustettuihin EAYY:ihin verrattuna (kahdeksan uutta EAYY:tä vuonna 2014 ja yhdeksän vuonna 2013) tahti vaikuttaa säilyneen vakaana nykyisen tarkastelujakson aikana.

EAYY Tisza oli virstanpylväs EAYY:iden historiassa, sillä se oli ensimmäinen EAYY, jossa oli mukana EU:n ulkopuolinen valtio. Yhtymä perustettiin lokakuussa 2015 Unkarin läänin Szabolcs-Szatmár-Beregin, Kisvardan kaupungin ja Ukrainassa sijaitsevan Taka-Karpatian alueen (oblast) kesken.

Table 1. *Avaintiedot vuoden 2014 lopun ja vuoden 2015 lopun välisenä aikana perustetuista EAYY:istä<sup>1</sup>*

#	Nimi	Maat	Perustamis-päivä
1	European Border Cities European Grouping of Territorial Cooperation Limited Liability (European Border Cities EGTC)	HU, RO	28.10.2014
2	ESPON EGTC – European Node for Territorial Evidence (Eurooppalainen alueellisen tiedon keskus piste)	BE, LU	19.1.2015
3	GECT Pays d’Art et d’Histoire Transfrontalier Les Vallées Catalanes du Tech et du Ter (GECT PAHT Les Vallées Catalanes)	FR, ES	28.1.2015
4	EGTC Rhine Alpine Corridor (Rein–Alpit-käytävä)	DE, IT, NL	27.5.2015
5	MASH European Grouping of Territorial Cooperation (MASH EGTC)	HU, SI	16.6.2015
6	NOVUM	CZ, PL	16.12.2015
7	Mura Region EGTC	HU, HR	28.5.2015
8	EGTC Tisza Tisza ETT ЄOTC ТІСА	HU, UA	26.10.2015
9	GECT Autorité de gestion programme INTERREG V A Grande Région	LU, FR	19.10.2015
10	AECT León-Bragança	ES, PT	29.12.2015

<sup>1</sup> Vuonna 2016 perustettu EUCOR – The European Campus, jossa ovat mukana Ranska, Saksa ja Sveitsi, ei ole mukana luettelossa.

## EAYY:iden kehitys: Euroopan alueellisen yhteistyön ohjelmat ja hankkeet

**Maantieteellisesti** katsottuna dynaaminen kehitys jatkui Unkarin ympärillä. Vuonna 2014 perustettiin kolme uutta yhtymää, ja tämän kertomuksen kattaman ajanjakson aikana perustettiin Unkariin kaksi yhtymää, joista yhden tavoitteena on ottaa mukaan EU:n ulkopuolisia maita (Ukraina).

Kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana yli puolet kaikista yhtymistä on raportoinut menestyksekkäistä **laajentumisista**, vakaista suunnitelmista ja/tai kiinnostuksesta ottaa mukaan uusia kumppaneita. **Tyypiltään kumppanuudet** koostuvat pääasiassa paikallisviranomaisista: puolia kaikista yhtymistä johdetaan paikallistasolla. Toiseksi suurimman ryhmän muodostavat alueviranomaisten EAYY:t, joissa kumppaneiden määrä vaihtelee kahdesta kuuteen. Uudet EAYY:t noudattavat tätä suuntausta, sillä niistä kolme on pieniä paikallisia yhtymiä ja kaksi alueellisia yhtymiä. Vain Rein–Alpit-käytävän EAYY on malliltaan toisenlainen, sillä kyseessä on rajatylittävä yhteistyö Pohjanmereltä Välimerelle.

Vuonna 2015 perustetun ESPON EAYY:n **tarkoituksena** on panna täytäntöön ESPON 2020 -yhteistyöohjelma. Rein–Alpit-käytävän EAYY:n päätavoitteena on helpottaa ja edistää alueellista yhteistyötä jäsentensä kesken ja vahvistaa ja koordinoida multimodaalisen Rein–Alpit-käytävän kehittämistä. EAYY NOVUM perustettiin Puolan ja Tšekin rajayhteistyön tehostamiseksi, helpottamiseksi ja edistämiseksi, jotta voidaan vahvistaa yhteenkuuluvuutta. EAYY PAHT Les Vallées Catalanes on puolestaan kulttuuri- ja perintökohdepolitiikan testaamista ja siitä keskustelemista varten perustettu foorumi. Muiden kahden uuden Unkariin perustetun EAYY:n tarkoituksena on vahvistaa taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta jäsentensä kesken ja jäsenellä yhteistyötä rajatylittävissä hankkeissa ja ohjelmissa.

Suurin osa yhtymistä toimii vuotuisen **budjetin** turvin. Se koostuu jäsenmaksuista, jotka voivat olla jopa 50 000 euroa. Uudet EAYY:t seuraavat pääasiassa tätä suuntausta. EAYY:iden nykyisen jäsenmaksuista koostuvan vuotuisen yhteenlasketun kokonaisbudjetin arvellaan olevan noin 33 miljoonaa euroa<sup>2</sup>. Cerdanyan sairaalan vuotuiset toimintakustannukset ovat yksin noin 20 miljoonaa euroa.

<sup>2</sup>

Vuonna 2014 raportoitu 12 miljoonaa euroa + Cerdanyan sairaalan 20 miljoonaa euroa + vuoden 2015 osalta arvioitu miljoona euroa.

**Euroopan alueellisen yhteistyön hankkeet** ovat merkittävä tulonlähde käytännössä kaikille EAYY:ille ja erityisesti niille, joiden jäsenmaksuihin perustuva rahoituspohja on heikko. Vuonna 2015 suurin osa jo perustetuista EAYY:istä (jotka oli perustettu ennen marraskuuta 2014) vahvisti hankkeiden olevan käynnissä. Kyselyyn vastanneesta 38 yhtymästä 23 yhtymää raportoi käynnissä olevista Euroopan alueellisen yhteistyön hankkeista ja yhteensä 140 hankkeesta. EAYY Tirol-Alto Adige-Trentino raportoi merkittävän määrän EAYY:n suoraan johtamia ja rahoittamia hankkeita. Yhteensä 15 EAYY:tä raportoi hankkeiden täytäntöönpanoon liittyvistä esteistä.

Yhteensä 42 vastauksesta vain kahdeksassa ilmoitettiin kiinnostuksesta käyttää EAYY:itä varten muita **EU:n rahastoja** kuin EAKR:ää. Rahastoja ei ole aina määritelty tarkemmin, mutta seuraavat rahastot on mainittu: Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto (EAFRD), koheesiorahasto, Euroopan sosiaalirahasto (ESR), Verkkojen Eurooppa -väline ja Life+-ohjelma. Noin neljäsosa tähän kyselyyn vastanneista yhtymistä harkitsi ottavansa käyttöön **uusia välineitä**, kuten paikallisyhteisöjen omia kehittämishankkeita (CLL), yhdennettyjä alueellisia investointeja (ITI) ja yhteisiä toimintasuunnitelmia (JAP). Viisi EAYY:tä kertoi panevansa jo täytäntöön älykkään erikoistumisen strategioita (S3).

Puheenjohtajavaltio Luxemburg on ehdottanut uutta välinettä rajatylittävän yhteistyön edistämiseksi. Väline koostuisi "eurooppalaisesta yleissopimuksesta", joka sallisi lailliset poikkeukset ja erivapaudet, jotka mahdollistaisivat rajatylittävien hankkeiden täytäntöönpanon. Yhteensä 42 yhtymästä kymmenen on panemassa täytäntöön tällaisia hankkeita tai on kiinnostunut niistä.

## **Perusteilla olevat EAYY:t**

Alpine Pearls EAYY:llä täydennetyn alueiden komitean laatiman luettelon mukaan vuoden 2015 lopussa perusteilla oli 14 EAYY:tä. Vuoden 2014 jälkeen on perustettu neljä yhtymää – ESPON, Mash, Rein–Alpit-käytävä ja Novum –, jotka ovat aloittaneet toimintansa. EAYY:t Eurocidade Valença do Minho – Tui (Portugali ja Espanja) ja Medgidia – Silistra (Romania ja Bulgaria) odottavat yhä hyväksyntää. Tämä tilanne ei ole muuttunut verrattuna kahden edeltävän vuoden kertomukseen. EAYY EUCOR – The European Campus, jossa on mukana Sveitsi, on ensimmäinen rajatylittävä kampus, ja siinä on mukana viranomaisia myös EU:n ulkopuolelta.<sup>3</sup>

---

<sup>3</sup>

EAYY EUCOR rekisteröitiin vuoden 2016 ensimmäisinä kuukausina tämän vuosikertomuksen kirjoittamisen jälkeen.

EAYY:t Cittaslow ja Alto Adriatico / Severni Jadran / Sjeverni Jadran ovat uusia tulokkaita "valmisteilla olevat EAYY:t" osiossa. Saint-Martinin ja Sint Maartenin välistä EAYY:tä, joka olisi ensimmäinen merentakaisen maiden ja alueiden (MMA) välinen EAYY, ehdotettiin vuonna 2014.